

МӨНГӨ УГААХ

БОЛОН

ТЕРРОРИЗМЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ,
ҮЙ ОЛНООР ХӨНӨӨХ ЗЭВСЭГ
ДЭЛГЭРҮҮЛЭХТЭЙ ТЭМЦЭХ НЬ

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэх, үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхтэй тэмцэхтэй холбоотой иргэд, олон нийтийг соён гэгээрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх, анхан шатны мэдээлэл өгөх зорилгоор уг гарын авлагыг боловсруулав.

ҮНЭГҮЙ ТАРНАГДАНА

ӨМНӨХ ҮГ

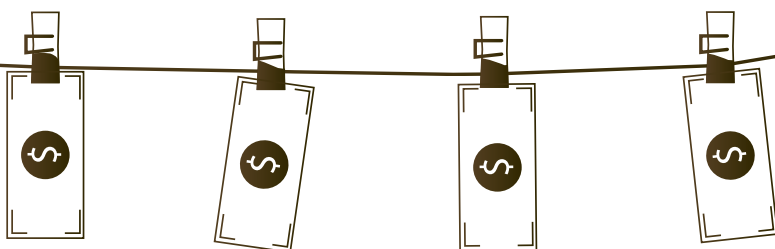
Мөнгө угаах нь эдийн засаг, нийгмийн ихээхэн сөрөг үр дагавартай юм. Хууль бус мөнгө гаднаас орж ирсэн бол зорилгодоо хүрээд гэнэт орж ирсэн шигээ буцаад гарна. Их хэмжээний мөнгө гэнэт орж ирээд гэнэт гарах нь санхүүгийн системийн тогтвортой байдлыг эвдээд зогсохгүй хямралд ч хүргэж болох юм. Үүний зэрэгцээ олон улсын тавцанд дотоодын банк, санхүүгийн байгууллагуудын нэр хүнд унах, гадны орнууд банк, санхүүгийн байгууллагаар дамжин хийгдэж байгаа гадаад гүйлгээг саатуулан шалгах, тэдгээртэй харилцахаас татгалзах хүртэлх арга хэмжээг авч болох юм. Хууль бус мөнгө дотоодынх бол энэ нь хээл хахууль, авлигыг гааруулах, шударга өрсөлдөөнийг үгүй хийх, шударгаар бизнес эрхлэгчдийг зах зээлээс шахаж монополь байдал бий болгох зэрэг олон сөрөг үр дагавартай.

Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тогтолцоо дутуу хөгжсөн орнуудыг мөнгө угаагчид ашиглах эрсдэл өндөр юм. Банк санхүүгийн системийн хөгжлийг дэмжих, иргэдийн санхүүгийн системд итгэх итгэлийг хадгалахад төр, хувийн хэвшил, банк санхүүгийн байгууллага иргэн бүрийн үүрэг, хувь нэмэр, идэвх санаачлага, оролцоо хэрэгтэй.

Эрхэм хүндэт уншигч та, энэ гарын авлагаас Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх талаар өөрт хэрэгтэй мэдээлэл олж авна гэдэгт найдаж байна.

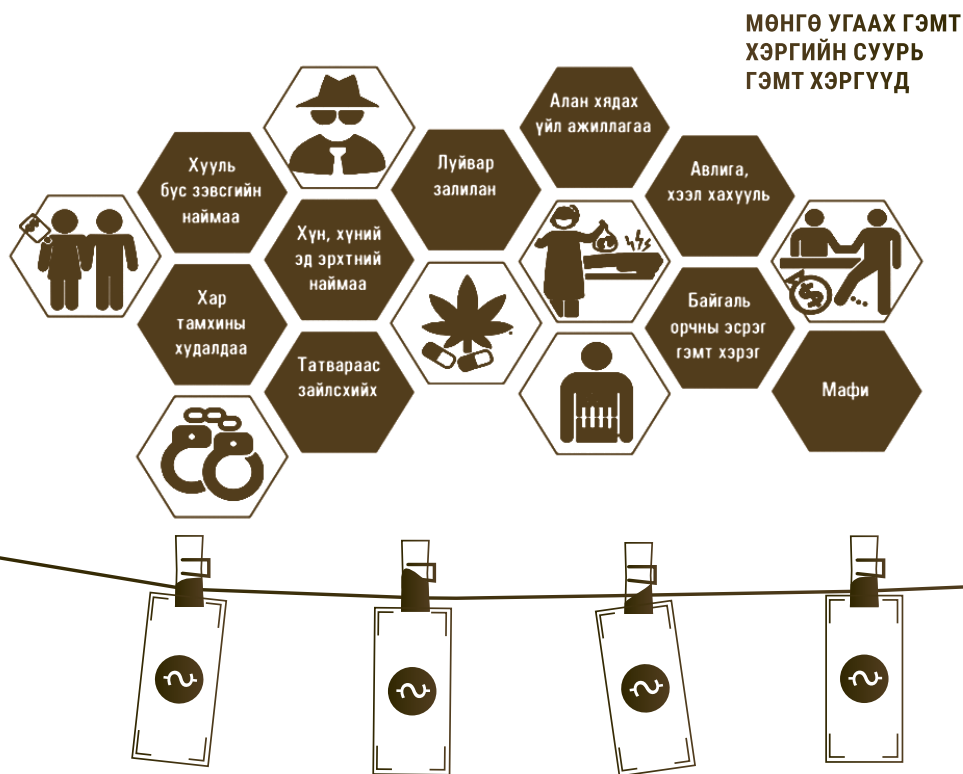

МӨНГӨ УГААХ ГЭЖ ЮУ ВЭ?

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1-д “мөнгө угаах” гэж гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, мөнгө, орлого гэдгийг мэдсээр байж түүнийг авсан, эзэмшсэн, ашигласныг, эсхүл түүний хууль бус эх үүсвэрийг нь нуун далдлах, гэмт хэрэг үйлдэхэд оролцсон аливаа этгээдэд хуулийн хариуцлагаас зайлсхийхэд туслах зорилгоор өөрчилсөн, шилжүүлснийг, эсхүл түүний бодит шинж чанар, эх үүсвэр, байршил, захиран зарцуулах арга, эзэмшигч, эд хөрөнгийн эрхийг нуун далдалсныг” хэлнэ гэж томъёолсон байдаг.

Гэмт хэрэг үйлдэж хууль бусаар олсон орлогынхоо эх үүсвэрийг нуун дарагдуулж, хэлбэр дүрсийг нь хувиргаж эдийн засгийн эргэлтэд оруулж “бохир” мөнгийг “цэвэр” буюу хууль ёсны орлого мэт харагдуулах оролдлого нь мөнгө угаах гэмт хэрэг юм.

Гэмт хэрэгтнүүд их хэмжээний бэлэн мөнгийг дараах хууль бус үйл ажиллагаанаас олдог бөгөөд тэр нь мөнгө угаах гэмт хэргийн үндэс болдог. Үүнд:

- ☐ Хууль бус галт зэвсгийн наймаа
- ☐ Хүний, эд эрхтний наймаа
- ☐ Хар тамхины худалдаа
- ☐ Бусдын биеийг үнэлүүлэх
- ☐ Мөнгөн тэмдэгт хуурамчаар үйлдвэрлэх
- ☐ Авлига, хээл хахууль
- ☐ Татвараас зайлсхийх
- ☐ Байгаль орчны эсрэг, гэмт хэрэг
- ☐ Хулгай, дээрэм
- ☐ Цахим гэмт хэргийн хохирогчоос шаардаж авсан барьцаа төлбөр, далд веб дэх хууль бус үйл ажиллагааны төлбөр болгож биткойн, этериум зэрэг криптовалютаар олсон орлого гэх мэт

Суурь гэмт хэргийг үйлдэж олсон хууль бус орлогыг гэмт хэрэгтнүүд бэлэн мөнгө хэлбэрээр хадгалах нь дараах “эрсдэлүүдийг” дагуулдаг.

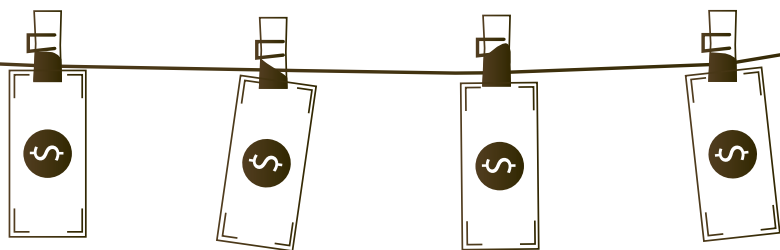
- ❑ Их хэмжээгээр тээвэрлэх, хадгалахад хүндрэлтэй
- ❑ Сэжиг төрүүлэхгүйгээр зарцуулахад хүндрэлтэй
- ❑ Хулгай, дээрэмд өртөж болзошгүй
- ❑ Их хэмжээгээр олдсон тохиолдолд сэжиг төрүүлнэ

Иймд гэмт хэрэгтнүүд хууль бус үйл ажиллагаанаас олсон орлогоо мэдээлэх үүрэгтэй этгээд эсвэл, хууль хяналтын байгууллагын анхаарлыг татахгүй, тэдний хараанд өртөлгүйгээр зарцуулах боломжтой болохын тулд санхүүгийн системд нэвтрүүлж, жинхэнэ эх үүсвэрийг нь нуун дарагдуулж, төөрөгдүүлэх замаар хууль ёсны орлого мэт харагдуулахыг зорьдог.

Мөнгө угаах гэсэн нэр томъёо бий болоод удаагүй байгаа хэдий ч мөнгө угаах гэмт хэрэг нь манай эриний өмнөх 2,000 жилийн өмнө татвараас зайлсхийж өөрийн орлогоо удирдагчдаасаа нуун өөр газарт шилжүүлж, өөрийн улсаас гадагш хөрөнгө оруулж, эсвэл газар дор булдаг байсан Хятад улсын наймаачдын үйлдлээс үүсэлтэй гэж үздэг.

Зуу зуун жил өнгөрч хавала, хунди нараар мөнгө дамжуулдаг байсан үеэс криптовалютээр дамжуулан мөнгө угаадаг болсон цаг үед ирсэн ба мөнгө угаах арга хэлбэрүүд цаг хугацааг дагаад боловсронгуй болсоор ирсэн.

Мөнгө угаах гэсэн нэр томъёог 1920-иод оны эхэнд АНУ-ын мафийн толгойлогч Аль Капоне хууль бус үйлдлээс олсон хөрөнгөө, өөрийн угаалгын газраас олсон орлого мэтээр тайлагнадаг байснаас эхлэн бий болсон гэж ярьдаг ч АНУ-ын Банкны нууцлалын тухай хуулийг 1970 онд баталснаас хойш энэ ойлголт албан ёсоор бий болсон гэж үздэг.

МӨНГӨ УГААХ ГЭМТ ХЭРГИЙН ҮЕ ШАТУУД

Мөнгө угаахад хамгийн эхний бөгөөд эгзэгтэй үе шат нь байршуулалт юм. Энэ үе шатын гол зорилго нь их хэмжээний бэлэн мөнгийг өөртөө хадгалах нь хүндрэлтэй тул мэдээлэх үүрэгтэй этгээд эсвэл хууль хяналтын байгууллагын анхаарлыг таталгүйгээр санхүүгийн системд нэвтрүүлж, хууль бусаар олсон мөнгөний анхны эх үүсвэрээс “салах” явдал юм.

Үүнд:

- Их дүнтэй мөнгийг мэдээлэх үүрэгтэй этгээд СМА-нд мэдээлэх хэмжээнд хүргэхээс сэргийлж бага дүнтэй хэсгүүдэд хувааж санхүүгийн системд нэвтрүүлэх
- Мэдээлэх хэмжээнд хүргэхээс сэргийлж мөнгийг бага багаар гадаад валютад хөрвүүлэх
- Бэлэн мөнгийг мэдээлэх хэмжээнд хүргэлгүй бага хэмжээгээр өөр улс руу биетээр зөөвөрлөх
- Хууль бусаар олсон мөнгөөр зээлийн төлбөрөө төлөх
- Хууль ёсны орлоготой “бохир” мөнгийг хольж санхүүгийн системд нэвтрүүлэх
- Хуурамчаар нэхэмжлэл үйлдэх
- Мөнгийг оффшор банкинд байршуулах
- “Бохир” мөнгөөр үнэт цаас худалдан авах г.м.

2

НУУН ДАЛДЛАХ LAYERING

Мөнгө угаах хоёрдугаар үе шат нь хууль бусаар олсон хөрөнгийг жинхэнэ эх үүсвэрээс нь холдуулах, төөрөгдүүлэх зорилгоор эргэлзээ төрүүлж, олон төрлийн ээдрээтэй гүйлгээ хийж санхүүгийн системийн эргэн тойронд эргэлдүүлэх үйл явц юм. Энэ үе шат нь хамгийн нарийн төвөгтэй ба мөнгөний жинхэнэ үүсвэрийг олж илрүүлэхэд хүндрэлтэй болгож “бохир” мөнгөний зүсийг хувиргаснаар жинхэнэ эх үүсвэрээс хөрөнгийг аль болох холдуулж өгөх зорилгоор хэд хэдэн улсуудаар дамжуулж эргэлдүүлдэг.

Үүнд:

- Бэлэн мөнгийг санхүүгийн хэрэглүүрт шилжүүлэх
- Өөр өөр дансаар дамжуулан олон удаагийн олон төрлийн гүйлгээг хийж төөрөгдөл үүсгэх
- Хөрөнгийг оншор болон оффшор данс руу шилжүүлэх
- “Бохир” мөнгөөр бараа, бүтээгдэхүүн худалдан авч түүнийг тухайн улс оронд, эсвэл гадаад улсад эргүүлж борлуулах
- “Бохир” мөнгийг цахим мөнгөнд шилжүүлж гуйвуулга хийх г.м

3

БУЦААН ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ INTEGRATION

Мөнгө угаах гэмт хэргийн эцсийн зорилго нь нийлүүлэлт буюу буцаан төвлөрүүлэлт юм. Гэмт хэрэгтнүүд хууль бусаар олсон хөрөнгийг санхүүгийн системд нэвтрүүлээд нуун далдлах үе шатны дараа буцаан төвлөрүүлэх үе шат руу шилжүүлэх ба энэ үед нэмэлт гүйлгээнүүдийг хийх замаар хөрөнгийг хууль ёсны мэт харагдуулахыг зорьдог. Эдгээр гүйлгээнүүд нь гэмт хэрэгтэнд хууль ёсны харагдахуйц тайлбар хэлэх боломжийг олгодог ба цаашид хөрөнгийн анхны эх үүсвэртэй холбогдохоос сэргийлдэг. Өөрөөр хэлбэл энэ шатанд “угаасан” мөнгийг хууль ёсны үйл ажиллагаанаас олсон орлого мэт харагдуулахыг зорино.

Үүнд:

- Үл хөдлөх эд хөрөнгө худалдан авах
- Бизнес худалдан авах
- Үнэтэй машин, үнэт эдлэл зэрэг тансаг хэрэглээний бараа, бүтээгдэхүүн худалдан авах
- Биетээр оршдоггүй, хуурамч байгууллагын “ажилтнуудын” цалинг авах г.м.

ТЕРРОРИЗМЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ГЭЖ ЮУ ВЭ?

Мөнгө угаах үйл ажиллагааны гол сэдэл нь гэмт хэрэг үйлдэж ашиг хонжоо эрэлхийлэх байхад, терроризмыг санхүүжүүлэх гэмт хэргийн сэдэл нь үзэл сурталтай шууд холбоотой ба энэ нь шашин шүтлэг, улс төр, өш хонзон, бэлэг тэмдгийн аль нэг нь байдаг. Террорист үйл ажиллагаа нь хүний амь насыг санаатай бүрэлгэх, үй олноор хөнөөх, хүн барьцаалах, гэмтээх, түүх, соёлын үнэт өвийг санаатай хорлон сүйтгэх замаар төр засаг болоод олон улсын байгууллагыг аливаа нэг үйлдэл хийлгэхгүй байх тактик юм.

Террористууд өөрсдийн үйл ажиллагааг хууль бус болон хууль ёсны эх үүсвэрээр аль алинаар нь санхүүжүүлдэг.

ХУУЛЬ БУС САНХҮҮЖИЛТИЙН ЭХ ҮҮСВЭР:

Айлган сүрдүүлэх замаар мөнгө дээрэмдэх, хүн барьцаалж мөнгө нэхэх, хүний наймаа, хар тамхины худалдаа зэрэг хууль бус үйлдлүүд нь санхүүжилтийн томоохон эх үүсвэр болдог. Хууль бусаар улс дамжиж бараа тээвэрлэж дамжуулах, залилан, хулгай дээрэм хийх, хувийн мэдээллийг хулгайлж мөнгө нэхэх, хууль бусаар үнэт металл, үнэт чулуу олборлох, хандив, тусламжийн хөрөнгийг зүй бусаар ашиглах зэрэг үйл ажиллагааг мөн дурдаж болно.

ХУУЛЬ ЁСНЫ САНХҮҮЖИЛТИЙН ЭХ ҮҮСВЭР:

Хууль ёсны санхүүжилтийн эх үүсвэрийг гадны улс орнуудын төр засгаас өгсөн хандив, тусламж, бизнес болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлж олсон хууль ёсны орлого зэрэг бүрдүүлнэ. Харамсалтай нь хандивлагчид өөрийн хандивласан хөрөнгийг терроризмыг дэмжсэн үйл ажиллагаанд чиглэгдсэн талаар мэдэхгүй өнгөрөх тохиолдлууд гардаг. Хууль ёсны байгууллагууд мөн л террорист байгууллагуудыг санхүүжүүлсэн тохиолдлууд гардаг.

ҮЙ ОЛНООР ХӨНӨӨХ ЗЭВСЭГ

ҮЙ ОЛНООР ХӨНӨӨХ ЗЭВСЭГ ДЭЛГЭРҮҮЛЭХИЙГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ГЭЖ ЮУ ВЭ?

Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх нь хүний амь нас, хүрээлэн буй орчин, дэд бүтэц, цаашлаад олон улсын энх тайван, аюулгүй байдалд ноцтой хор уршиг учруулж байна. Террорист байгууллага, бүлэглэл болон бусад этгээдийн зүгээс түүнийг олж авахыг эрмэлзэж байгаа нь эрсдэл дагуулж байна. Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхтэй тэмцэхэд тухайн төрлийн гэмт хэрэг үйлдэхээр зэхэж буй этгээдүүдтэй холбоотой аливаа санхүүгийн урсгалыг таслан зогсоох нь чухал ач холбогдолтой юм.

Олон улсад “Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэх” ойлголтын

ДЭЛГЭРҮҮЛЭХТЭЙ ТЭМЦЭХ ТУХАЙ

талаар нэгдсэн тодорхойлолтод хараахан хүрээгүй байгаа бөгөөд НҮБ-ын Аюулгүйн зөвлөлийн 1540 тогтоолд үй олноор хөнөөх зэвсгийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх олон улсын үүрэг, хариуцлагыг тогтоож, улс орнуудыг үр дүнтэй тэмцэх, эрүүгийн, иргэний, захиргааны эрх зүйн чиглэлээр арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг уриалж байна. НҮБ-ын Аюулгүйн зөвлөлийн Хоригийн хорооноос тогтоол гаргаж ИБНИУ болон БНАСАУ-ын эсрэг үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхтэй тэмцэх санхүүгийн зорилтот хориг арга хэмжээ авч байна. НҮБ-ын Аюулгүйн зөвлөлийн эдгээр тогтоолууд нь үй олноор хөнөөх зэвсгийг дэлгэрүүлэхтэй тэмцэхэд чиглэсэн санхүүгийн өргөн хүрээний арга хэмжээг агуулдаг.

Тиймээс үй олноор хөнөөх зэвсгийг санхүүжүүлэх нь санхүүгийн гэмт хэргийн эрсдэл, мөн хориг арга хэмжээний эрсдэлд тооцогдож байна.

“ҮЙ ОЛНООР ХӨНӨӨХ ЗЭВСЭГ ДЭЛГЭРҮҮЛЭХИЙГ САНХҮҮ-ЖҮҮЛЭХ”

гэж Монгол Улсын Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх болон терроризмтой тэмцэх тухай хуулийн 3.1.20-д зааснаар “Монгол Улсын олон улсын гэрээ, хууль тогтоомжоор хориглосон цөмийн, химийн, биологийн, эсхүл үй олноор хөнөөх бүх төрлийн зэвсэг, тэдгээрийн түүхий эд, эд зүйл, тоног төхөөрөмж, технологи болон үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх зорилгоор хоёрдмол зориулалттай бараа, бүтээгдэхүүнийг боловсруулах, үйлдвэрлэх, эзэмших, хадгалах, олж авах, тээвэрлэх, экспортлох, шилжүүлэх, хуримтлуулах, худалдах, худалдан авах, ашиглахад бүрэн, эсхүл хэсэгчилсэн санхүүгийн дэмжлэг, үйлчилгээ үзүүлэхийг” хэлнэ.

Мөнгө УГААХ ГЭМТ ХЭРГИЙН ШИНЖ

Үндэстэн дамнасан зохион байгуулалттай гэмт хэргийн эсрэг конвенцын 6 дугаар зүйлд мөнгө угаах гэмт хэргийн шинжийг дараах байдлаар тусгасан. Үүнд:

а) Санаатай үйлдэх гэмт үйлдлийн хэлбэр:

Тухайн эд хөрөнгө нь гэмт хэргийн улмаас олсон хөрөнгө гэдгийг мэдсээр байж эд хөрөнгийн хууль бус үүсвэрийг нуух, далдлах, эсхүл эрх зүйн үндсэн зөрчлийг үйлдэхэд оролцсон аливаа этгээдэд өөрийн үйлдлийн төлөө хүлээх хуулийн хариуцлагаас зайлсхийхэд туслах зорилгоор эд хөрөнгийг өөрчлөх буюу шилжүүлэх

Тухайн эд хөрөнгө нь гэмт хэргийн улмаас олсон хөрөнгө гэдгийг мэдсээр байж эд хөрөнгийн бодит шинж чанар, эх үүсвэр, байршил, захиран зарцуулах арга, шилжүүлэх, эзэмшигч буюу эд хөрөнгийн эрхийг нуух буюу далдлах санаатай үйлдэл

б) Гэмт этгээдийн хувьд:

Тухайн эд хөрөнгийг олж авах үед түүнийг гэмт хэргийн улмаас олсон хөрөнгө гэдгийг мэдсээр байж эд хөрөнгийг олж авах, эзэмших буюу ашиглах

Мөнгө угаах гэмт хэргийг үйлдэхэд оролцох, хамтрах, үгсэн тохиролцох, үйлдэхийг завдах болон хамжих, хатгах, туслах болон зөвлөгөө өгөх гэж тодорхойлсон.

“Эд хөрөнгө” гэдгийг үндэстэн дамнасан зохион байгуулалттай гэмт хэргийн эсрэг конвенцын 2 дугаар зүйлд “хөдлөх, үл хөдлөх хөрөнгө, биет эсвэл биет бус бүх төрлийн эд хөрөнгө хамаарах болон тэдгээр эд хөрөнгийн эрх, ашиг сонирхлыг нотлох хууль зүйн баримт бичиг, хэрэгсэл” гэж тодорхойлсон.

МОНГОЛ УЛСЫН ЭРҮҮГИЙН ХУУЛЬД:

Эрүүгийн хууль дахь мөнгө угаах гэмт хэргийн шинж

18.6 дугаар зүйл. Мөнгө угаах гэмт хэрэг

ОБЪЕКТИВ ШИНЖ

- ☐ Гэмт хэргийн улмаас олсон хөрөнгө, мөнгө, орлого гэдгийг мэдсээр байж түүнийг авсан, эзэмшсэн, ашигласан
- ☐ Түүний хууль бус эх үүсвэрийг нь нуун далдлах, гэмт хэрэг үйлдэхэд оролцсон аливаа этгээдэд хуулийн хариуцлагаас зайлсхийхэд туслах зорилгоор өөрчилсөн, шилжүүлсэн
- ☐ Түүний бодит шинж чанар, эх үүсвэр, байршил, захиран зарцуулах арга, эзэмшигч, эд хөрөнгийн эрхийг нуун далдалсан үйлдэл, эс үйлдэхүй байна.

ХҮНДРҮҮЛЭХ НӨХЦӨЛ

- ☐ Энэ гэмт хэргийн Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид хорих ялын доод хэмжээг 5 жилээс дээш хугацаагаар тогтоосон гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, мөнгө, орлого болохыг мэдсээр байж
- ☐ Байнга тогтвортой үйлдэж
- ☐ Албан тушаалтан албаны чиг үүрэг, бүрэн эрх, нөлөөг урвуулан ашиглаж үйлдсэн
- ☐ Зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн
- ☐ Хуулийн этгээдийн нэрийн өмнөөс, хуулийн этгээдийн ашиг сонирхолын төлөө үйлдсэн үйлдэл, эс үйлдэхүй байна.

ХӨӨН ХЭЛЭЛЦЭХ ХУГАЦАА

- ☐ Үндсэн гэмт хэрэгт: 1 жил
- ☐ Хүндрүүлэх нөхцөлтэй гэмт хэрэгт: 5 жил
- ☐ Зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн бол: 12 жил

МӨНГӨ УГААХ НЬ ЯМАР ХОР УРШИГ, СӨРӨГ НӨЛӨӨТЭЙ ВЭ?

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэх (МУТС) гэмт хэргүүдийн нийгэмд үзүүлэх сөрөг нөлөө нь асар их байдаг бөгөөд ихэвчлэн “цагаан захтнууд” буюу эрх мэдэлтэй албан тушаалтнууд оролцсон, олон салбар, бизнесийг хамарсан, зохион байгуулалттай, улс хооронд дамжин үйлдэгддэг байна. Ийм учраас МУТС гэмт хэрэгтэй тэмцэх нь зөвхөн ганц улс орны хийх ажил биш бөгөөд улс орнууд, ялангуяа төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудын хамтын ажиллагаа ихээхэн шаардагддаг.

Мөн гэмт бүлэглэлүүд эрх баригч албан тушаалтнууд, банкны удирдах ба гүйцэтгэх ажилтнууд, хуульч, нягтлан бодогч, хууль сахиулах байгууллагын ажилтнуудыг хахуульдах эсхүл хөлслөх замаар өөрсдийн нөлөөгөө тогтоож өөрсдийн хууль бус үйлдлээ саадгүй хийх, гэмт үйл ажиллагаагаа нуун далдлах нөхцөлийг бүрдүүлдэг. Ийм маягаар зарим улс оронд эрүүгийн элементүүд тухайн улс орны улс төр, эдийн засгийн үйл явцыг хянаж буй тохиолдол ч байна.

МӨНГӨ УГААХ БОЛОН ТЕРРОРИЗМЫГ ЯАЖ БАГАСГАЖ СААРУУЛАХ ВЭ?

- ☐ Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль болон бусад хууль журмыг дагаж мөрдөх
- ☐ Санхүүгийн зорилтот арга хэмжээг хэрэгжүүлдэг байх
- ☐ Санхүүгийн болон санхүүгийн бус бизнес, мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгчид, тэдгээрийн удирдах, нөлөө бүхий албан тушаалтан, эцсийн өмчлөгчийг тохиромжтой эсэхийг тогтоодог байх
- ☐ Олон нийт ийм төрлийн гэмт хэргийн талаар мэдлэг мэдээлэлтэй байх
- ☐ Мэдээлэх үүрэгтэй этгээдүүд нь хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлэх

МОНГОЛ УЛС СААРАЛ ЖАГСААЛТАНД ОРСНООР ЯМАР НӨЛӨӨТЭЙ ВЭ?

- ☐ Монгол Улсын нэр хүнд буурна
- ☐ Банк санхүүгийн байгууллага хамгийн эхэнд мэдэрнэ
- ☐ De-risking буюу эрсдэлийг бууруулах зорилгоор хөгжиж буй, эрсдэлтэй улс орнуудаас үйл ажиллагаагаа хумих
- ☐ Корреспондент банкны харилцааны хүндрэлүүд
- ☐ Монгол Улсын зээлжих зэрэглэлд нөлөөлнө
- ☐ Гадаадын хөрөнгө, санхүүгийн зах зээлд хандах хүндрэлүүд
- ☐ Гадаадын хөрөнгө оруулалтад нөлөөлнө
- ☐ Хууль ёсны эргэлтэнд орж угаагдсан мөнгө зохион байгуулалттай гэмт хэрэг, авлига, терроризмын санхүүгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэх үржил шимтэй хөрс нь болдог
- ☐ Шударга, чөлөөт өрсөлдөөний зарчим алдагддаг
- ☐ Санхүүгийн байгууллагын хүчин чадлыг доройтуулдаг
- ☐ Улсын төсөвт орох орлого буурч, татвараа шударгаар төлөгч иргэдийг хохироодог

Мөн Мөнгө угаах гэмт хэрэгтнүүдийн үйл ажиллагаанд, терроризмыг санхүүжүүлэхэд санаатай оролцсон, эсвэл санаандгүй холбогдсон тохиолдолд иргэд уг хэрэгтэй шууд холбогдож, үүний золиос болох аюултай.

ХУУЛИЙН ДАГУУ ИРГЭН ТА ЯМАР ҮҮРЭГТЭЙ ВЭ?

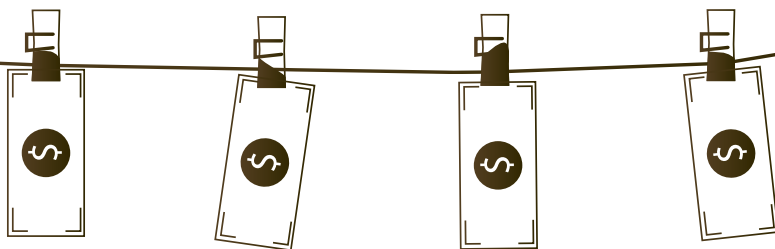
МӨНГӨ УГААХ БОЛОН ТЕРРОРИЗМЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХТЭЙ ТЭМЦЭХ ТУХАЙ

хуульд заасан мэдээлэх үүрэгтэй байгууллагуудад дараах мэдээллүүдийг гаргаж өгөх үүрэгтэй. Үүнд:

- ☐ Овог, эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, төрсөн он, сар, өдөр, иргэний үнэмлэхийн, эсхүл гадаад паспортын хуулбар /баримт бичгийг хүлээн авч байгаа эрх бүхий этгээд хуулбарыг эх хувьтай нь тулгаж, хуулбар үнэн зөв болох тухай тэмдэглэгээг үнэ төлбөргүй хийнэ/, хэрэв баримт бичгийг шуудангаар ирүүлсэн бол нотариатчаар гэрчлүүлсэн хуулбар
- ☐ Эцсийн өмчлөгчийн нэрийн өмнөөс данс нээж, гүйлгээ хийж байгаа эсэхийг мэдэх, ойлгох зорилгоор тухайн харилцааны зорилго, гүйлгээний утга, эцсийн хүлээн авагчийн тухай мэдээллийг тодруулах
- ☐ Банк, санхүүгийн байгууллагын хоорондын шилжүүлэг хийгч, хүлээн авагчийн овог, эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, регистрийн дугаар, оршин суугаа газрын хаяг, харилцах утасны дугаар, дансны дугаарыг өгөх

/Хэрэв дээрх мэдээллүүдийг гаргаж өгөөгүй тохиолдолд санхүүгийн байгууллага аливаа үйлчилгээ үзүүлэхгүй болохыг анхаарна уу./

ТЭГВЭЛ, ХУУЛЬД ЗААСАН МЭДЭЭЛЭХ ҮҮРЭГТЭЙ БАЙГУУЛЛАГА НЬ ЯМАР БАЙГУУЛЛАГА ВЭ?

- ✓ Банк, банк бус санхүүгийн байгууллага, даатгагч болон даатгалын мэргэжлийн оролцогч
- ✓ Хөрөнгө оруулалтын сан, хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, үнэт цаасны зах зээлд оролцогч мэргэжлийн байгууллага
- ✓ Хадгаламж, зээлийн хоршоо
- ✓ Харилцагчийн нэрийн өмнөөс үл хөдлөх хөрөнгө худалдан авах, эсхүл худалдах аливаа ажиллагаа явуулсан бол үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын байгууллага
- ✓ Бэлэн мөнгөөр 20 сая төгрөг /түүнтэй тэнцэх хэмжээний гадаад валют/, түүнээс дээш үнийн дүнтэй бэлэн мөнгөний гүйлгээ хийсэн бол үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч
- ✓ Нотариатч, хуульч, эсхүл нягтлан бодох бүртгэлийн болон санхүүгийн менежментийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч

Мөнгө угаах гэмт хэрэгт хуулиар гэмт хэргийн шинж байдал, үйлдлээс хамаарч **ЗӨРЧЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ** мөн **ЭРҮҮГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ**-иар шийтгэл оногдуулдаг. Үүнд:

- Мөнгөн торгууль ногдуулах
- Хөрөнгийг нь хураах
- Зорчих эрхийг хязгаарлах
- Ял шийтгэл ногдуулах г.м

ТА мөнгө угаах болон

ТЕРРОРИЗМЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭРСДЭЛД ӨРТӨХ БОЛОМЖТОЙ ЮУ?

ТИЙМ, тухайлбал:

- ❑ Гэмт хэргийн замаар олсон орлогоо гадаадын банкан дахь дансанд шилжүүлэх, ингэхдээ гэмт хэрэгтнүүд гуравдагч хүний нэр дээрх дансанд гуйвуулах
- ❑ Гадаадын иргэд "бохир" мөнгөө Монголд оруулж ирэхдээ хөрөнгө оруулалт хийх гэж байгаа мэтээр оруулж ирэн, буцааж гаргах
- ❑ Тансаг эдлэл, үл хөдлөх хөрөнгө худалдан авах, авсан эд зүйлээ хууль бусаар хилээр гарган, олсон хууль бус орлогоо буцаан оруулж, эргэлтэнд оруулах
- ❑ Төрийн зарим албан хаагчид албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглан, хээл хахуулийн журмаар олсон хууль бус орлогоо гадаад, дотоодын банкны тогтолцоогоор дамжуулан хууль ёсны мэт болгохыг оролдох
- ❑ Төрийн өмчит компанийн удирдлагад ажиллаж байсан зарим хүмүүс албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах, хуурамч гэрээ байгуулан, хөрөнгө мөнгийг гадаадын хэд хэдэн улс руу гарган, буцаан оруулж ирэх гэх мэт эрсдэлд өртөх боломжтой.

Дээрх түгээмэл тохиолдлуудад гэмт хэрэгтэн нь гуравдагч этгээд, энгийн **ИРГЭН** та болон таны баримт бичиг мэдээллийг ашиглан хууль бус үйлдэл гүйцэтгэх боломжтой тул сэрэмжлэх хэрэгтэй юм.

Хэрэв та **"Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай"** хуульд заасанчлан мэдээлэх үүрэгтэй этгээд эсхүл хувь хүн мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлж буй болзошгүй үйлдлийг мэдсэн бол хууль хяналтын байгууллага, **Монголбанкны дэргэдэх Санхүүгийн мэдээллийн алба, Санхүүгийн зохицуулах хороонд** мэдээлэл ирүүлэх үүрэгтэй.

ИРГЭН ТАНЫ НУУЦЛАЛ ХЭРХЭН ХАМГААЛАГДАХ ВЭ?

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэх тухай хуулиар мэдээлэх үүрэгтэй этгээд түүний удирдлага, ажилтан нь Санхүүгийн мэдээллийн албанд мэдээлсэн гүйлгээтэй холбоотой аливаа мэдээллийг бусад этгээдэд дамжуулах, задруулахыг хориглоно.

Санхүүгийн мэдээллийн албаны дарга, хянан шалгагч, шинжээч, ажилтан албан үүргийнхээ дагуу олж авсан харилцагчийн гүйлгээтэй холбогдох мэдээллийн нууцлалыг хуульд зааснаас бусад тохиолдолд бүрэн эрхийнхээ хугацаанд болон ажлаас чөлөөлөгдсөнөөс хойш задруулахыг хориглоно.

 www.frc.mn

 (976) 7013-7047

 amlctf@frc.mn

 [www.facebook.com/FRC/Anti-money laundering
and combating the terrorism funding](https://www.facebook.com/FRC/Anti-money%20laundering%20and%20combating%20the%20terrorism%20funding)

 Засгийн газрын IV байр, Бага тойруу 3,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160